Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/903

11.2.2026

Uverejnenie žiadosti o zápis zemepisného označenia do registra podľa článku 15 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143

(C/2026/903)

Orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, môžu do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 ([1]) podať námietku Komisii.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

Označenia pôvodu a zemepisné označenia poľnohospodárskych výrobkov

„Patata de Valderredible“

EÚ č.: PGI-ES-03349

Predložené dňa 16. septembra 2024

1. **Názov**

„Patata de Valderredible“

2. **Druh zemepisného označenia**

CHOP ☐ CHZO ☒

3. **Krajina, v ktorej sa zemepisná oblasť nachádza**

Španielsko

4. **Opis poľnohospodárskeho výrobku**

4.1. *Klasifikácia poľnohospodárskeho výrobku v súlade s položkou a kódom kombinovanej nomenklatúry, ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1143*

07 – ZELENINA, JEDLÉ RASTLINY, KORENE A HĽUZY

0701 – Zemiaky, čerstvé alebo chladené

4.2. *Opis poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Výrobok, na ktorý sa vzťahuje chránené zemepisné označenie (CHZO) „Patata de Valderredible“, je vymedzený ako hľuzy druhu *Solanum tuberosum* L. pestovaných odrôd „Agria“, „Baraka“, „Jaerla“, „Kelly“ a „Spunta“.

„Patata de Valderredible“ má tieto organoleptické vlastnosti:

— Priemer sa pohybuje od 40 mm do 75 mm, pričom väčšina má priemer viac ako 60 mm.

— Farba dužiny sa pohybuje od žltej po sýtožltú.

— Predĺžený oválny alebo okrúhly oválny tvar.

— Pevná a hutná textúra.

— Hladká šupka bez malformácií s očkami na povrchu.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 (Ú. v. EÚ L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Konkrétna povaha týchto všeobecných vlastností sa líši v závislosti od príslušnej odrody:

	„Agria“	„Baraka“	„Jaerla“	„Kelly“	„Spunta“
Priemer (v mm)	50 – 75	60 – 75	40 – 60	50 – 75	40 – 60
Tvar	Podlhovastý ovál až zaoblený	Zaoblený ovál až zaoblený	Zaoblený ovál až zaoblený	Podlhovastý ovál až zaoblený	Podlhovastý ovál až zaoblený ovál
Konzistencia	Pevná	Pevná	Pevná a hutná	Pevná a hutná	Pevná
Farba dužiny	Sýtožltá	Žltá	Sýtožltá	Žltá	Žltá

Okrem toho má „Patata de Valderredible“ tieto fyzikálne a chemické vlastnosti:

— ·Obsah sušiny vyšší ako 20 %.

— ·Obsah vitamínu C najmenej 20 % (20 mg/100 g surových zemiakov).

4.3. *Výnimky týkajúce sa získavania krmív (len pre výrobky živočíšneho pôvodu označené chráneným označením pôvodu) a obmedzenia týkajúce sa získavania surovín (len pre spracované výrobky označené chráneným zemepisným označením)*

–

4.4. *Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti*

Výrobné kroky, ktoré sa uskutočňujú vo vymedzenej zemepisnej oblasti, sú pestovanie (vysádzanie a zber).

4.5. *Špecifické pravidlá balenia, krájania, strúhania atď. poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Balenie sa uskutočňuje v rámci vymedzenej zemepisnej oblasti v reakcii na potrebu minimalizovať akékoľvek straty konečnej kvality výrobku spôsobené prepravou a nevhodnými podmienkami skladovania.

Balenie sa musí vykonávať v sériách rovnakej odrody a rovnakého priemeru s čistým obsahom do 25 kg.

Obaly musia byť nové, čisté a vyrobené z materiálov, ktoré umožňujú správne vetranie, uchovávanie a prepravu výrobku, ako sú sieťované vrecká alebo vrecia.

Skutočnosť, že balenie sa uskutočňuje v rámci vymedzenej zemepisnej oblasti, odráža potrebu minimalizovať akékoľvek straty konečnej kvality výrobku spôsobené prepravou a nevhodnými podmienkami skladovania.

4.6. *Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Všetky obaly obsahujúce chránený výrobok musia byť označené logom CHZO „Patata de Valderredible“ a slovami „Indicación Geográfica Protegida Patata de Valderredible“ [chránené zemepisné označenie Patata de Valderredible] alebo „IGP Patata de Valderredible“ [CHZO Patata de Valderredible]. Na obale musí byť jasne uvedená odroda zemiakov, ktorú balenie obsahuje.

Každé balenie musí byť označené aj očíslovanou certifikačnou etiketou s logom CHZO, ktorú vydáva riadiaci orgán.

5. **Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti**

Oblasť produkcie „Patata de Valderredible“ sa obmedzuje na obec Valderredible (Kantábria).

6. **Súvislosť so zemepisnou oblasťou**

Uznanie tohto chráneného zemepisného označenia sa zakladá na špecifických vlastnostiach CHZO „Patata de Valderredible“, ktoré možno pripísať jeho zemepisnému pôvodu, a na získanej povesti.

Špecifické vlastnosti, ktoré možno pripísať zemepisnému pôvodu

Valderredible sa nachádza v prechodnej oblasti medzi prímorskou klímou vnútorných kantabrijských údolí a kontinentálnou klímou španielskej plošiny Meseta Central.

Klimatické podmienky tejto oblasti sú dané jej reliéfom, vysokou priemernou nadmorskou výškou a vzdialenosťou od oceánu. Podnebie je chladné s priemernou ročnou teplotou takmer 10 °C a vlhké približne so 700 mm zrážok.

Pôdne typy v obci sú vhodné na pestovanie zemiakov, pretože najmä v okolí rieky Ebro sa vyskytujú prevzdušnené pôdy a substráty, ktoré sú viac piesčité ako ílovité. Sú to vhodné podmienky na pestovanie tejto konkrétnej hľuzy, pretože rastie lepšie v podmienkach s pH 5,5 až 7, ktoré sa v týchto pôdach zvyčajne vyskytujú.

Vďaka svojej zemepisnej šírke je však oblasť vystavená zrážkam, ktoré takmer vždy spôsobujú západné poveternostné fronty. To znamená, že zrážky sú v jednotlivých ročných obdobiach rozdelené pomerne nepravidelne a v lete je ich výrazne málo.

Ak však existuje jeden rozhodujúci faktor, je to teplota. Obdobie mrazov trvá od októbra do mája, pričom extrémne nízke teploty sa vyskytujú od decembra do marca. V máji a októbri, keď sa priemerné minimálne teploty pohybujú okolo 5 °C, je veľmi nepravdepodobné, že by sa vyskytli silné mrazy a teploty pod 0 °C sú oveľa menej časté.

Klimatické podmienky obmedzujú pestovanie, pretože mráz môže poškodiť mladé rastliny alebo hľuzy, ktoré sú tiež náchylné na hubové choroby. To je však aj výhoda, pretože je to hlavný dôvod jedinečnosti a uznania „Patata de Valderredible“.

Zemiaky „Patata de Valderredible“ sa vyznačujú vyšším podielom sušiny a vitamínu C ako ostatné odrody (*Aptitudes físicas y nutricionales de ocho tipos de patata* [Fyzikálne a nutričné vlastnosti ôsmich druhov zemiakov], Froilán, 2024).

Vysoká koncentrácia sušiny v „Patata de Valderredible“ úzko súvisí so špecifickými klimatickými podmienkami oblasti: neskoré mrazy a priemerná minimálna teplota okolo 5 °C. Podľa štúdií o pestovaní zemiakov majú mierne teploty a dĺžka vegetačného cyklu významný vplyv na obsah sušiny v hľuzách (*Efecto del clima en la calidad del tubérculo de patata* [Vplyv klímy na kvalitu zemiakových hľúz], García a kol., 2018). V prípade zemiakov „Patata de Valderredible“ je podiel sušiny viac ako 20 %, na rozdiel od rovnakých odrôd pestovaných v iných oblastiach (*Aptitudes físicas y nutricionales de ocho tipos de patata* [Fyzikálne a nutričné vlastnosti ôsmich typov zemiakov], Froilán, 2024).

Rovnaký účinok má aj zvýšenie obsahu vitamínu C alebo kyseliny askorbovej. Nižšie teploty pomáhajú znížiť degradáciu vitamínu C počas rastu a zberu, pretože pri vysokých teplotách sa vitamín C rozkladá rýchlejšie. Vystavenie miernym teplotám a menej častý výskyt tepelného stresu prispievajú k udržaniu vyšších úrovni vitamínu C v zemiakoch. Dlhé obdobie rastu takisto umožňuje rastlinám vytvoriť si vyššie úrovne antioxidantov vrátane vitamínu C, ktorý ich pomáha chrániť pred environmentálnym stresom.

Skúsenosti pestovateľov a poznatky získané v priebehu desaťročí umožnili vybrať najvhodnejšie odrody na pestovanie „Patata de Valderredible“ a určiť najvhodnejší čas ich výsadby s prihliadnutím na klimatické faktory. Tieto skúsenosti a poznatky sú zdôraznené výskumom, ktorý sa v okrese Valderredible vykonáva od roku 1996, ako napríklad *Estudio del cultivo, almacenamiento y comercialización de la „Patata de Valderredible“* [Štúdia o pestovaní, skladovaní a uvádzaní na trh „Patata de Valderredible“] (M. A. Gómez, 1996) alebo *Proyecto de investigación sobre producción de patatas en Valderredible. Ensayo de variedades* [Výskumný projekt produkcie zemiakov vo Valderredible – testovanie odrôd] (M. A. Gómez, 1997).

Dobrá povesť

Podľa mnohých bibliografických zdrojov bol rok 1797 rokom, keď sa zemiaky objavili v oblasti Valderredible, ktorá patrí do okresu Campoo-Los Valles.

Ako prvý sa o tejto udalosti zmienil Ángel de los Ríos y Ríos v článku s názvom „*El Centenario de las patatas*“ (Storočnica zemiakov), ktorý bol uverejnený v časopise *Campoo* 1. januára 1897. Podľa tohto článku sa daná udalosť odohrala pred 100 rokmi v roku 1797.

V tom čase, okolo roku 1797, Kantábrijská kráľovská spoločnosť priateľov krajiny začala kampaň na podporu pestovania zemiakov. Keďže išlo o prvú poľnohospodársku produkciu, ktorú spoločnosť podporovala, bol zriadený výbor, ktorého cieľom bolo „zlepšiť a obnoviť druhy zemiakov a zároveň uľahčiť ich aklimatizáciu na rôznorodé podnebie a ušetriť na preprave“.

Prvá zmienka o pestovaní zemiakov vo Valderredible pochádza z roku 1820.

Rýchle prijatie a rozšírenie zemiakov v údolí Valderredible je obsiahlo zaznamenané v slovníku Pascuala Madoza (1845 – 1850). Dokumentuje existenciu pestovania zemiakov v 34 z 52 populačných jednotiek, ktoré tvoria Valderredible. V 13 obciach nie je žiadna zmienka o pestovaní zemiakov – čo nemusí znamenať, že zemiaky neexistovali, ale skôr to, že sa nepovažovali za základnú plodinu – a pre 5 populačných jednotiek nie sú k dispozícii žiadne údaje za toto obdobie.

Zemiaky sa predávali na veľkých trhoch: v Reinosa a Torrelavega, ako aj v iných častiach provincie. Zemiaky sa prepravovali aj po železnici na trhy mimo regiónu, napríklad do Madridu a Levante. Od prvej svetovej vojny poľnohospodári v Levante veľmi oceňujú zemiaky „Patata de Valderredible“ ako sadivo.

V 20. storočí sa zemiaky stali hlavným aktívom Valderredible. Táto plodina má pre údolie taký význam, že v správe o hospodárení Valderredible za roky 1931 – 1932 sa uvádza, že jedným z hlavných aktív údolia bola produkcia zemiakov určených na vysádzanie na zavlažovanej poľnohospodárskej pôde, pričom v roku 1932 sa ich podľa odhadov zozbieralo 85 000 ton. Tento trend pokračoval aj v 50. rokoch 20. storočia, o čom svedčí rozhovor s Antoniom Rodríguezom (starostom Valderredible) uverejnený v novembri 1956 v novinách Fontibre, v ktorom vysvetľuje, že najväčším aktívom údolia je jeho poľnohospodárstvo, „najmä pestovanie zemiakov, ktorých celková ročná produkcia je viac ako 10 miliónov kilogramov“.

V posledných desaťročiach 20. storočia a na začiatku 21. storočia boli zemiaky naďalej hlavným poľnohospodárskym výstupom v obci Valderredible.

Táto symbióza medzi tradíciou a prírodným prostredím umožňuje získať konečný výrobok so špecifickými organoleptickými vlastnosťami.

Okrem tradičnej popularity a podpory, ktorú získal vo vedeckých a informačných publikáciách, sa povesť „Patata de Valderredible“ premieta aj v jeho obchodnom uznaní, ktoré sa mu dostáva. Nielenže sa často vyskytuje na trhoch, v hypermarketoch a obchodoch so zeleninou, ale jeho pôvod a jedinečný charakter prinášajú skutočnú pridanú hodnotu v komunikácii so spotrebiteľom.

Príkladom je webová stránka Frutería El Vergel, ktorá vo svojom marketingovom opise uvádza, že: „‚Patata de Valderredible‘ je zemiak, ktorý je pre Kantábriu najcharakteristickejší; zemiak, ktorý sa narodil na najpozoruhodnejšom brehoch rieky Ebro.“ Tieto slová zdôrazňujú neoddeliteľné spojenie medzi výrobkom a oblasťou a posilňujú jeho symbolický charakter.

Podobne aj sieť supermarketov Lupa predáva výrobok pod názvom „Patata Valderredible“, čo prispieva k jeho zviditeľneniu a priamemu spojeniu so zemepisnou oblasťou pôvodu, čo ďalej posilňuje jeho prestíž a výnimočnosť na trhu.

Na vnútroštátnej úrovni je „Patata de Valderredible“ uznávaný a cenený v cestovnom ruchu a v gastronómii, ktoré ho uvádzajú vo svojich kulinárskych referenciách. V roku 2021 mu prestížny turistický sprievodca *Guía Repsol* venoval článok s názvom „*La patata de Valderredible, un tesoro a buen precio*. *Tiempo de patatas*“ [Patata de Valderredible, poklad za dobrú cenu. Čas zemiakov], v ktorom zdôraznil, ako sa táto plodina, ktorá sa v južnej Kantábrii na brehoch rieky Ebro pestuje už viac ako päť storočí, stala základnou potravinou a symbolom identity údolia.

Okrem toho sa recepty s použitím „Patata de Valderredible“ nachádzajú v publikáciách na uznávaných digitálnych platformách. Boli napríklad uverejnené recepty na kuracie mäso s „Patata de Valderredible“*(El Diario de Cantabria*, 2022) a na „Patata de Valderredible“ s ančovičkami a krabom*(El Diario Montañés*, 2022).

Osobitnosť „Patata de Valderredible“ získala široké uznanie aj v médiách. *El Diario Montañés* (2024) uvádza, že „tento zemiak vyniká oválnym a podlhovastým vzhľadom so šupkou, ktorá si zachováva malé škvrnky zeminy, čo mu dodáva jedinečnú chuť. ‚Pôda vo Valderredible dáva našim zemiakom osobitý charakter,‘ vysvetlil jeden z pestovateľov.“ Tento opis zdôrazňuje priamu súvislosť medzi výrobkom a oblasťou, ako aj autentickosť, ktorá ho odlišuje.

Podobne aj renomované štátne televízne kanály, ako napríklad RTVE, propagovali jedinečnosť tohto výrobku v takých kultových programoch, ako sú „*España Directo*“ (2016) a „*Aquí la Tierra*“ (2024), ktoré zdôrazňovali nielen jeho chuť a kvalitu, ale aj kultúrnu a krajinnú hodnotu prostredia, v ktorom sa pestuje.

Tento obraz ešte viac umocňuje hodnotenie Cadena SER (Radio Santander), ktoré vymedzuje „Patata de Valderredible“ ako „poklad Valderredible“ (Cadena SER, 2021), čím sa upevňuje jeho osobitnosť v rámci kantábrijskej špajze.

Jeho prítomnosť však presahuje rámec kulinárskeho umenia a stáva sa symbolom sociálnej angažovanosti. Dobrým príkladom bol čin, o ktorom sa písalo v novinách *El Diario Montañés* (2021), kde sa darovala jedna tona „Patata de Valderredible“ potravinovej banke. To je príkladom toho, ako sa výrobok spája aj s hodnotami solidarity a kolektívnej zodpovednosti.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie výrobku so zemepisným označením:

https://www.alimentosdecantabria.com/documents/33877265/35170950/Pliego+de+Condiciones+IGP+Patata+de+Valderredible_AGOSTO25.pdf/0032663a-531e-18ae-087e-3ecdcc9dec28?t=1758712930734